

UKWỌRỌ IKỌ KE ENYỌŃ OBOT, OYỌHỌ 3

Matthew 7:1-29

OYỌHỌ UKPEP-ŃKPỌ 21 – Eke Mkpawawa

IKỌ IBUOT: “Sededi mbufo eyomde owo enam ye mbufo, enam kpa ntre ye mmọ” (Matthew 7:12).

Abasi edi Ebierikpe ofuri ererimbot; ndien Enye ọdọhọ ete, “Ndinyuñ nnọhọ owo efen ubọhọ mi” (Isaiah 42:8). Nnyin kpukpru idi utom ubọk Esie, ndien idighe itie nnyin ndikpe ikpe nnọ kiet eken, edi utu ke oro ibọhọ akam ibañña kiet emi nnyin ikerede ite odu ke ndudue.

Edieke owo emi osiohọde eyen ete esie ndo editiede ekere abañña idem esie esisit, ediwak ini enye eyekut ete ke imọ ima inam ukem ndudue oro, ndusuk, emi okokponde akan oro. Ediwak ini mmemidem nnyin esidi oruk emi nnyin ikutde ke mbon efen. Jesus ama ọfiọk uduot owo ke emi Enye ọkọdọhọde ete, “Nsinam afo esede ekpri mbio eke odude ke enyin eyen-ete fo, edi mukereke obukpọk oro odude fi ke enyin?”

Afo ọmọfiọk ete mbio edi ata ekpri ntọi ńkpọ, ndien obukpọk ekeme ndidi akamba ubak eto. Nte ededi, idighe mmemem ńkpọ akwa ńkpọ ntre ndidu owo ke enyin, edi, edi ńkpọ ndida ndomo ńwut mme owo nte ke mmọ inaha ekut ńpri ndo ke edu uwem owo efen ke ini eke mmọ ediohọde ekan.

Ndima Kiet Eken

Kpukpru owo efiọk Mbet Uwem, “Sededi mbufo eyomde owo enam ye mbufo, enam kpa ntre ye mmọ.” Edi owo ifañ enam ntre? Nte imemke ikan ye ediwak owo ndidọhọ ete, “Ami ndifonke ido ye enye koro enye odiohọde ye ami?”

Jesus ama anam “Mbet Uwem” emi, ndien edieke nnyin iyomde ndidi nditọ Esie, nnyin inyene ndinam nte Enye akanamde. Ke ini mme owo ekesuñide Enye, Enye ikosuñike mmọ. Ke nditim ntiñ, ke ini mmọ edoride Enye ikọ, Enye ibọrọke ikọ. Mme Jew ema ebin Christ esio ke synagogue mmọ, enyuñ esin Edinen Owo akara mmọ. Okposuk edi oro, Enye atua abañña obio mmọ ete: “O Jerusalem, Jerusalem, emi owotde mme prophet onyuñ ọtọhọde mmọ eke edoñde etiene fi ke itiat. Adaña ediwak ini didie ke ńkoyom ndibon nditọ fo ọtọ kiet, kpa nte unen obonde nditọ esie ke idak mba esie, ndien mbufo ikonyimeke” (Matthew 23:37). Enye ama eneñere aduak ndinam eti ńkpọ nnọ mmọ emi ekekọbọde Enye.

Mkpri mfọnido emi nnyin inamde kpukpru usen owut mme nnyin ke inam ye mbio efen kpa nte nnyin ikpoyomde mmọ enam ye nnyin. Kuyak usen kiet ebe emi muwutke mfọnido. Edieke owo odiohọde ye afo, nam eti ńkpọ nọ enye, nyuñ ka iso ke ido oro ke usen ke usen, ndien afo eyeda ima fo akan owo oro usọp-usọp. Etiñ ntem ete, “Mfọnido ke idem nnyin edi aran-ọkwọk emi anamde unana mfọnido ke owo efen emem.” Edieke owo odiohọde ido ye afo, wut enye ete ke afo omokpon akan enye ke ndisio enye usiene ke mfọnido.

Ini kiet Abraham Lincoln ama etiñ ntem ete, ke imọ iyom adaña emi imọ ima ikpa, mmọ emi etimde ediohọ imọ etiñ ebaña imọ ete, ke imọ ima isiwubere mbarekpe ifep inyuñ itọ flawa ke ebiet emi imọ ikerede ite flawa ekpenyene ndikọri do.

Mme ọwọrọ-iso owo ke akpanikọ ibatke baba owo kiet ke nsuhọre ńkan nte ekpẹfiọkde ebaña; ndien edieke ufañ odude ndiñwam mmọ emi ebuenede enyuñ ememde ekan, mmọ enam ntre. Owo ekeme nditiñ nte owo edide ọwọrọ-iso oto ke usuñ nte enye anamde ńkpọ ye mbon efen. Usen kiet ke ini Thomas Jefferson ekedide andikara enye ye eyen-eyen esie ekewat ke ukpat ńkpọ, ke ini mmọ ekesobode ye ofin emi akayararede itam esie ukpono-ukpono onyuñ onuk ibuot. Andikara emi ama ọbọrọ ekọm oro ke ndimenere itam esie, edi eyen-eyen esie ofumi enye. “THOMAS,” Ete-ete esie asua ọnọ enye ete, Thomas, nte afo omonyime ofin edi suñ-suñ eti owo akan fi?”

Mme Usuñ Iba

Ke ini Jesus ekenyikde mme owo ndibe ke mfafaha inua otop nduk, Enye ńko okowut mmọ odudu edimek. Ke ini Abasi okonimde akpa owo ke iñwañ Eden, Enye ama ayak enye ebieri ke idem esie ewe usuñ ndimek. Ọtọhọde ke ini oro ka iso, owo ama enyene unen ndibọ erinyaña mme ndiduok oto nte enye emekde. Abasi ama ọnọ owo ntọt ete ke ńkpọ-eyen-utom idiok-ńkpọ edi mkpa, ńko ama onyuñ ọnwọhọ akamba utip ọnọ mmọ emi editienede Enye ke ini emi ye ke ini eke edidide. Owo emi emekde ńñwaña usuñ emi akade nsobo eyeda ke iso Abasi ọbọ ubierikpe nsobo, idinyeneke mfaña.

Ńñwaña Usuñ

Yak ikere ibañña ńñwaña usuñ ke ekpri ibio ini. Satan anam enye etie nte ọfọn eti eti. Otim emem nditiene otu owo akan ndisiohọ nda ke akpanikọ nnyuñ nsua idiok. Enye eyenyan ubọk owut inyene mme oburobut owo, mme nti ini emi etiede nte mmọ enyene; ndien enye eyedọhọ ete, “Tiene mi ka awawa ebiet ke edem obot.”

Mme n̄nwaña usuñ enyene mme usuñ ukpono Abasi n̄ko, edi isañakde nte ikọ Abasi etemedede. Satan eyedohọ ete, “Idighe tutu owo odu uwem emi minamke idiok-n̄kpọ; afo eyeka Obio Abasi edieke akade ufok Abasi ini kiet ke anyan ini onyūñ ọnọ ọkworọ-ikọ okuk.”

Enye ada mme nsu-nsu mme etiñ n̄tiñ-n̄nim-ikọ esie etiñ t̄sin mme n̄kpọ emi miduhe ke Edisana N̄wed Abasi ọnọ mme owo. Jesus ama ọdohọ ete, “Ekpeme idem ebak mme etiñ n̄tiñ-n̄nim-ikọ abiaña emi ef̄orode ikpa er̄on̄ edi ke ọtọ, mbufo kpa ke ini mmọ edide anawuri-ekpe ke esit mmọ. Mbufo eyeda mfri mmọ efiok mmọ.” Edi koro owo abatde idem esie nte ọkworọ-ikọ (Esine ikpa er̄on̄) idighe koro Abasi ọd̄on̄de enye. Edieke enye mikworoke ofuri ukpep-n̄kpọ emi odude ke N̄wed Abasi, enye onyūñ edi kiet ke otu mme etiñ n̄tiñ-n̄nim-ikọ abiaña andidiok emi esañade ke n̄nwaña usuñ. Edima John ama ọdohọ ete, “Ekunim kpukpru spirit ke akpanikọ, edi edomo mme spirit ese mme mmọ edi eke Abasi: koro ediwak mme etiñ n̄tiñ-n̄nim-ikọ nsu ema ewoñọ eduk edi ke ererimbot” (1 John 4:1). Mme t̄sin, ndusuk tutu million n̄ko ema ewoñọ ọt̄on̄de ke ini oro. N̄nwaña usuñ ekeme ndid̄on̄ kpukpru idiok ye nsu-nsu ikọ Abasi.

Ediñwana Ndiduk

Ke ini owo okobupde Jesus mme owo ifañ ke ana nte enyaña Enye ama ọdohọ ete, “Mbufo eñwana eti-eti ndibe ke mfafaha inua-otop nduk: koro ndohọ mbufo nte, ediwak owo eyeyom ndiduk, ndien idikemeke” (Luke 13:24). Owo ifañ ke ana nte enyaña ikedihe mbubehe andibup mbume, akam edi se enye akpanamde man ebe oduk. Jesus etiñ ọnọ enye ete oyom usuñ abaña oro, “ñwana ndibe nduk.”

Paul ama etiñ abaña uwem owo Abasi nte mbuba emi owo anade ebeñe idem esie ata eti eti (ọbọ erinyaña, akabare esit onyūñ ọkp̄on̄ kpukpru mme idiok-n̄kpọ esie), ndien efehe ọkp̄os̄on̄ tutu osim ata akpatre. Kpa idem nt̄on̄ ekeme ndis̄on̄ ye afo. Mme ufan fo ekeme ndisin fi ke ndek koro afo oyomde ndidi owo Abasi, mme ndibiaña fi ye ekikere nte ke afo Udunyeneke aba eti ini. Edieke oro mikemeke ndibiñon̄ fi mmọ ekeme ndida nneminua ye mm̄on̄ eyet. Edi enye emi oyomde itoro nsinsi uwem idiyakke mme n̄kpọ emi baba kiet obiñon̄ enye.

“Domo nditie nte Daniel,

Domo ndida ikp̄on̄!

Domo ndinyene uduak emi ọs̄on̄de ada!

Domo ndinam efiok abaña enye.”

Owo ndinam eti nt̄on̄ iwutke ke ediwak ini ite ke enye eyebo utip. N̄ko, nnyin itiñ ibaña Paul: “Mbufo ekefehe mbuba nte eyede ndise: anie ọkworọ ọk̄obiñon̄ mbufo ke usuñ, ete, ekusuk ibuo enọ akpanikọ?” (N̄wed Mbon Galatia 5:7). Ediwak n̄kpri usuñ edu emi esiahade eworọ ke mfafaha usuñ, ndien ibohoke nnyin iwuk enyin nnyin ke Christ, eyetap nnyin esin ke n̄nwaña usuñ ndien ukp̄on̄ nnyin atak. Se mme utọ edidiñ emi anade ọnọ mmọ emi ewukde enyin mmọ ke ek̄om urua oro!

Ọkpọ-Usuñ Edisana Uwem

“Edi usuñ nti owo ebiet uñwana eke asiahade, aka iso ayama, tutu osim ufot uwemeyo” (Mme N̄ke 4:18). Nte owo Abasi asañade ke ufot usuñ, enye okut mbufa ndiye n̄kpọ ke Eti-mbuk, ndien ima Ete ekspeme enye. Edi kubere ke ukeme fo. Mfafaha usuñ aka iso asaña ebe ke idut mme usua, ndien nnyin inyene ndikpeme nnyūñ mb̄on̄ akam kpukpru usen man nnyin ikuduk ke idomo.

Ọkpọ-usuñ Edisana ido asaña n̄nen-n̄nen osim ke obio Ub̄on̄ emi ndinen owo edikopde “Omotim anam, afo eti asaña utom... Duk ke idara Ọb̄on̄ fo” (Matthew 25:23). Edi mmọ emi ekesañade ke n̄nwaña usuñ, emi ekekerede ete iyesim Heaven ke mmem-mm̄em usuñ, eyekop eto Ekpe-edinen-ikpe, “Akananam ndiñoke mbufo; edianare mi, mbufo mme anam ukwañ n̄kpọ.” Ndien mmọ eyetua mkp̄ofiok koro mmọ ekesañade ke ukwañ usuñ, edi ini eyebe mmọ.

MME MBUME

1. Ekpri “mbio” ada didie ke udomo ye “obukp̄ok”?
2. Ewe ufan n̄wed ke ukpep-n̄kpọ emi ke ekot “Mbet Uwem”?
3. Nọ ntak kiet emi ata ediwak owo edukde ke n̄nwaña inua-otop.
4. Anam idiok n̄kpọ ekeme didie ndifiok ata owo Abasi?
5. Nso uwut-n̄kpọ ke Jesus ọk̄on̄ emi owutde uf̄on̄ owo ndida ke eti itiat idak is̄on̄?